

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 24, No 3 (1973)

Υπεύθυνος συμφώνως τῷ νόμῳ :
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ : ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ἐκτελεστικῶν Σωματείων ἀνεγνωρισ-
σέμενων, ἀριθ. ἀποφ. 5410/19.2.1925
Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.
Πρόεδρος γιά τό ἔτος 1973:
Ἰωάννης Κραβῆσης,
Κηφισίας 56, Ἀθήναι.

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ἐκδίδεται ὑπό αἰρετῆς πεν-
ταμηνιαίας συντακτικῆς ἐπιτροπῆς (Σ.Ε.)
μελῶν τῆς Ε. Κ. Ε.

ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ὁ Πρόεδρος
τῆς Σ.Ε. Παντέλης Ν. Δραγῶνας
Ὁδ. Βυζαντίου 5— Νέα Σμύρνη

Μέλη Συν/κῆς Ἐκ. :
Κ. Χ. Σάιταριδῆς
Δ. Χ. Μαρῶνας
Τ. Μ. Καραβαλάκης
Μ. Μαστρογιάννη - Κορκολοπούλου

ΠΡΟ-ΓΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Λιλή Κοβάνη
Θεσσαλονίκη 65 - Μοσχάτου

ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Ἀθήναι
ΗΜΕΡ. ΤΥΠΩΣΕΩΣ: Νοῦμβριος 1973

Ταχ. Διεύθυνσις:
Ταχ. θυρίς 546
Κεντρικόν Ταχυδρομεῖον
Ἀθήναι

Συνδρομαί:
Ἔτησις ἑσπερικῶ ἔργ. 200
Ἔτησις ἑξωτερικῶ ἔργ. 300
Ἔτησις φοιτητῶν ἡμεδαπῆς ἔργ. 50
Ἔτησις φοιτητῶν ἀλλοδαπῆς ἔργ. 100
Τιμή ἐκάστου τεύχους ἔργ. 50

Address: P.O.B. 546
Central Post Office
Athens - Greece

Redaction: Dr. P. N. Dragonas
Vyzantiou str. 5
Nea Smyrni, Athens.
Greece.

Subscription rates:
(Foreign Countries)
\$ U. S. A. 10 per year.

Δελτίον

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
ΤΟΜΟΣ 24 Ἰούλιος - Σεπτέμβριος
ΤΕΥΧΟΣ 3 1973

Bulletin

OF THE HELLENIC
VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
SECOND PERIOD
VOLUME 24 July - September
No 3 1973

Book reviews

Ελληνική Κτηνιατρική Εταιρεία

doi: [10.12681/jhvms.20122](https://doi.org/10.12681/jhvms.20122)

Copyright © 2019, Ελληνική Κτηνιατρική Εταιρεία

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Εταιρεία Ε. Κ. (1973). Book reviews. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 24(3), 181–183.
<https://doi.org/10.12681/jhvms.20122>

Βιβλιοκρισίαι - Νέα βιβλία

Book review

Securité d'emploi des pesticides (Άσφαλής χρῆσις τῶν γεωργικῶν φαρμάκων).

Organisation Mondiale de la Santé, 1973, No. 513, σελ. 60, τιμή 4 Frs. (Ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ Ἀγγλικὴν, ὑπὸ δημοσίευσιν εἰς τὴν Ρωσικὴν καὶ Ἰσπανικὴν).

Πρὸς πώλησιν εἰς Βιβλιοπωλεῖον Ἐλευθερουδάκη, ὁδὸς Νίκης 4, Ἀθηναί (Τ. 126).

Ἡ ἔκθεσις αὕτη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπειρογνομόνων τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας εἶναι ἀφιερωμένη ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ γεωργικὰ φάρμακα, μελετῶνται δὲ διὰ πρώτην φοράν τὰ γεωργικὰ προβλήματα τὰ ἀπορρέοντα ἐκ τῆς χρήσεως γεωργικῶν φαρμάκων, τὰ ὁποῖα δὲν χρησιμοποιοῦνται ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν φορέων.

Τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐκθέσεως ἀφορᾷ εἰς τὰ χρησιμοποιούμενα ἔντομοκτόνα ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑγείᾳ, δίδεται δὲ ἰδιαιτέρα ἔμφασις εἰς τὰ προϊόντα D.D.T. καὶ Dichlorvos, διὰ τὰ ὁποῖα τελευταῖα ἔχει ἐκδηλωθῆ κάποια ἀνησυχία. Ἀναφέρονται, ἐν συντομίᾳ, τὰ ἀποτελέσματα τῶν προσφάτων πειραματισμῶν εἰς τὰ ζῶα καὶ πλεῖσται παρατηρήσεις ἐπ' ἀνθρώπων ἐκτεθειμένων εἰς τὰ ἐν λόγω προϊόντα. Αἱ σχέσεις δόσις—ἀπόκρισις καὶ διὰ τὸ D.D.T., δόσις—ἀθροιστικότης ἀναλύονται εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τῆς ἐκθέσεως. Διὰ τὸ D.D.T. εἰδικῶς προτείνεται ἡ διενέργεια λεπτομερῶν μεταβολικῶν μελετῶν ὡς καὶ ἡ διεύρυνσις τῶν παρατηρήσεων ἐπ' τῆς ἐπιδράσεως τοῦ D.D.T. εἰς ἄτομα ἐκτεθειμένα, λόγω ἐπαγγέλματος, εἰς παρατεταμένην ἐπαφὴν μὲ τὸ προϊόν τοῦτο. Ἐξ ἄλλου, διατυποῦνται συστάσεις ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἀπεντόμωσιν ἀεροσκαφῶν δι' ἄτμων Dichlorvos.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἔμπειρογνομόνων κατέστρωσεν ἐπίσης τὸ πρόγραμμα OMS διὰ τὰς δοκιμὰς καὶ τὴν ἀξιολόγησιν τῶν νέων ἔντομοκτόνων. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο περιλαμβάνει τοὺς ὄρους ὄχι μόνον διὰ τὴν ἀσφαλῆ χρῆσιν τῶν ἔντομοκτόνων, ἀλλὰ καὶ τῶν μυοκτόνων, τῶν μαλακιοκτόνων καὶ ἄλλων μέσων καταπολεμήσεως τῶν φορέων. Ἀναφέρονται λεπτομερεῖς ἐνδείξεις σχετικῶς μὲ τὰς παρατηρηθείσας ἐν τῇ πράξει ἀπὸ τὸ 1966 καὶ ἐντεῦθεν, τοξικὰς παρενεργείας δι' ἔνδεκα ἔντομοκτόνα χρησιμοποιούμενα διὰ ψεκασμοὺς διαρκείας τῶν οἰκιῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ καθώρισεν τοὺς σκοποὺς τῶν περαιτέρω ἐρευνῶν, ὑπέ-

δειξεν τὰ προϊόντα τὰ ὁποῖα χρῆζον δοκιμῶν εἰς εὐρυτέραν κλίμακα καὶ συνιστᾷ προσοχὴν ἐπὶ τῶν προφυλάξεων, αἱ ὁποῖαι δὲν λαμβάνονται.

Ἡ ἔκθεσις περιλαμβάνει ἀναλόγους πληροφορίας διὰ τὰ χρησιμοποιούμενα προσφάτως προϊόντα πρὸς καταπολέμησιν τῆς φθειρας τοῦ ἀνθρώπου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν ἐντομοκτόνων εἰς ὑπερ—περιορισμένον ὄγκον (volume ultra—faible = VUF) τῇ βοήθειᾳ ἀερόσκαφῶν ἢ ἄλλων μέσων, πλεῖσται ὅσαι ἐνδείξεις συνηγοροῦν διὰ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ρόλου τῆς τεχνικῆς ταύτης εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν ἐνίων νόσων ἐκ φορέων. Οἱ κίνδυνοι διὰ τοὺς χειριστὰς καὶ τὸν πληθυσμὸν ἐξετάζονται λεπτομερῶς. Ἐπίσης, ἀναφέρονται ἐν συντομίᾳ καὶ ἄλλαι μέθοδοι καταπολεμήσεως τῶν ἐντόμων (χρησιμοποίησις χημικοστεριωτικῶν, οὐσιῶν μιμητικῶν τῆς ὁρμόνης νεότητος ἢ μέσων βιολογικοῦ ἀγῶνος).

Εἰς τὰ μέρη II καὶ III τῆς ἐκθέσεως μελετῶνται ἀντιστοίχως τὰ μαλακιοκτόνα καὶ μυοκτόνα, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν δημοσίαν ὑγείαν. Ἐξετάζονται οἱ κίνδυνοι ἐκ τῆς χρήσεως τῶν μαλακιοκτόνων καὶ διὰ τοὺς χειριστὰς καὶ τὸν πληθυσμὸν καὶ διατυποῦνται συστάσεις διὰ τὰς ἀναγκαίας ἐρεῦνας ἐπὶ τῶν νέων προϊόντων. Ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἔνια μυοκτόνα χρησιμοποιούμενα εὐρέως εἶναι λίαν ἐπικίνδυνα καὶ, ὡς ἐκ τούτου, ἐπιβάλλεται ἡ χρῆσις προϊόντων περισσότερον ἀσφαλῶν. Διὰ τὴν ὑπογραμμισθῆ καλῶς τὸ σημεῖον τοῦτο, τὰ μυοκτόνα κατατάσσονται εἰς τρεῖς κατηγορίας ἀναλόγως τῆς τοξικότητος καὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος αὐτῶν. Εἰς τὸ τέταρτον μέρος τῆς ἐκθέσεως ἀναφέρονται διάφορα προβλήματα σχετικὰ μετὰ τὰ γεωργικὰ φάρμακα, τὰ ὁποῖα δὲν χρησιμοποιοῦνται εἰς τὸ πρόγραμμα καταπολεμήσεως τῶν φορέων καὶ εἰς τὸ πέμπτον μέρος ἐξετάζονται ἔνια πρόσφατοι πρόοδοι εἰς τὸν τομέα τῆς διαγνώσεως καὶ θεραπείας τῶν δηλητηριάσεων ἐκ τῶν φαρμάκων τούτων. Ἐν παραρτήματι δίδεται («σχῆμα θεραπείας τῶν δηλητηριάσεων ἐξ ἐντομοκτόνων»).

X. Παπποῦς

Ἐπιτροπὴ OMS ἐμπειρογνομόνων διὰ τὴν λῦσσαν. Organisation mondiale de la santé : Série de Rapports techniques, 1973, No 523, σελίδες 60, τιμὴ Fr. S. 4, p. 50 \$ 1,20.

Πρὸς πώλησιν εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Ἐλευθερουδάκη, ὁδὸς Νίκης 4, Ἀθῆναι (T 126).

Αἱ ἔρευναι ἐπὶ τῆς λύσεως ἐσημείωσαν σημαντικὴν πρόοδον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Παρεσκευάσθησαν νέοι τύποι ἐμβολίων διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ζῶα, ἐβελτιώθησαν αἱ τεχνικαὶ διαγνώσεως καὶ καταπολεμήσεως τῆς νόσου καὶ ἀνεπτύχθησαν προγράμματα διεθνοῦς ἐπαγρυπνήσεως.

Ἡ τελευταία ἔκθεσις διὰ τὴν λύσσαν τῆς ἐπιτροπῆς ἐμπειρογνομόνων τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας συνετάγη ὑπὸ μορφὴν κεχωρισμένου ἐγγράφου, εἰς ὃ περιελήφθησαν θέματα ὡς εἶχον ταῦτα εἰς προηγουμένας ἐκθέσεις. Ἐπρεπε, ἐν τούτοις, νὰ ἐπέλθουν ὠρισμένοι ἀλλαγαὶ εἰς πλείστας συστάσεις, καὶ νὰ προστεθοῦν νέα κεφάλαια, διὰ τοῦτο ζητεῖται ἀπὸ τὰς ὑπευθύνους ἀρχὰς τοῦ ἀντιλυσσικοῦ ἀγῶνος ὅπως λάβουν γνῶσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης.

Τὸ πρῶτον μέρος εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὰς προόδους τῆς βασικῆς ἐρεῦνης, κυρίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν βελτίωσιν τῶν τεχνικῶν διαγνώσεως καὶ τῶν ἐμβολίων παρασκευασθέντων ἐκ κυτταροκαλλιεργημάτων. Ἀναπτύσσονται διάφορα ἄλλα θέματα ὡς ἡ δυναμικὴ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἰοῦ *in vitro*, οἱ γενετικοὶ «*marqueurs*» τῶν στελεχῶν τοῦ ἰοῦ, ἡ ἀνοσολογικὴ ἀπόκρισις, ἡ παθογένεσις, ὁ χαρακτήρ καὶ ὁ ρόλος τῶν διαφόρων ὁροτύπων καὶ ποικιλιῶν τοῦ ἰοῦ τῆς λύσσης.

Τὰ ἐπόμενα μέρη εἶναι ἀφιερωμένα εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ τὰς δοκιμασίας τῶν ἐμβολίων τὰ ὅποια δὲν παρουσιάζουν κίνδυνον διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ζῶα, εἰς τὴν ἀνοσοποίησην τοῦ ἀνθρώπου πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν μόλυνσιν καὶ εἰς τὴν θεραπείαν τῆς λύσσης τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ δοκιμὴ τοῦ ἀνοσοφορισμοῦ, ἡ ὁποία δύναται ἐπίσης νὰ χρησιμοποιηθῆ εἰς τὸ ζῶον *in vivo*, εἶναι σήμερον ἡ καλυτέρα μέθοδος διὰ τὴν ταχεῖαν διάγνωσιν. Ἡ μέθοδος αὕτη, εἰς χειρὰς πεπειραμένου προσωπικοῦ θεωρεῖται ὅτι εἶναι ἀρκούντως ἀσφαλῆς πρὸς λῆψιν ἀποφάσεως διὰ τὴν συνέχισιν ἢ μὴ τῆς θεραπείας εἰς περιπτώσιν ἐκθέσεως εἰς τὴν μόλυνσιν.

Ἐκ τῶν προσφάτων γνώσεων εἰς τὸ θέμα τῆς παθογένεσεως τῆς λύσσης καὶ τῆς προληπτικῆς δράσεως τοῦ ὑπερανόσου ὁροῦ ἐμπνέονται αἱ διατυπωθεῖσαι συστάσεις ἐπὶ τῆς θεραπείας μετὰ τὴν ἔκθεσιν. Διὰ τούτων δίδεται ἔμφασις ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὁρο—εμβολιοθεραπείας καὶ ἐπὶ τῆς διατηρήσεως ὑψηλῶν τίτλων ἀντισωμάτων διὰ χορηγήσεως ἀναμνηστικῶν δόσεων κατανεμημένων εἰς μικρὰς περιόδους. Αἱ προτεινόμεναι ὁρο—εμβολιοθεραπεῖαι περιλαμβάνουν τὴν χρῆσιν ἀντιλυσσικῶν ἀνοσοσφαιρινῶν ἀνθρωπίνης προελεύσεως. Ἐξετάζεται ἐπίσης ἡ δυνατότης συντομεύσεως τῆς ἐμβολιακῆς ποσολογίας, ὡς τοῦτο γίνεται εἰς ὠρισμένας χώρας.

X. Παππούς